

SÜMEGE ÉS VIDÉKE

Megjelenik minden vasárnap.

<p>Szerkesztőség és kladóhivatal: Sümege, Horvát Gábor könyvkereskedésében.</p>	<p>Előfizetési árak: Egész évre 8 K, félévre 4 K, negyedévre 2 K. — Egyes szám ára 20 fillér.</p>	<p>Hirdetések egység szerint. A nyílt tér sora 1 korona.</p>
--	--	---

A tizennyolc évesek.

Uj plakát jelent meg szerdán reggel a sümegei utcasarkokon. Hívja a tizennyolc éveseket katonai szolgálatra, hívja azokat, akik még alig nőttek ki a játékból, akik még áhítják az apai kéz szerető simogatását, az édesanya becéző csókját és akiknek még szükségük van az apa kormányzó szemére, az anya intó szavára.

A tizennyolc évesek el fognak menni és sok millió szívnek a forró óhajta kíséri őket: bár ne kerülne rajuk a sor, bár ne kellene nekik is oda állniok, ahol a halál és a dicsőség terem, hisz nekik korai még mind a kettő, a halál is, a dicsőség is. Sajnos, az események nem a mi kívánságainkhoz igazodnak és el kell készülnünk arra, hogy nem mulik el tőlünk ez a keserű megpróbáltatás sem, hogy a gyerekkor határán még alig túl levő fiaink vére is szükséges lesz a végső döntéshez, a forrón óhajtott végső célnak — a tartós békének — kivívásához.

A gyerek-íjak tehát el fognak menni. És ezzel az áldozat, amelyet Magyarország népének most hoznia kell, oly óriásivá nő, hogy ehhez hasonlót hiába keresünk a történelemben. A negyvennyolcadiki szabadságharc krónikásai és megéneklői megragadó képeket rajzoltak nekünk a nép akkori csodás áldozatairól. Regélnek a deresfejű apáról és pelyhedző állu fiáról, akik együtt

küzdöttek és vérzetek a szabadság zászlaja alatt; azután a síheder diákról, aki sutba dobván a könyvet, kardot ragadott; meg a szerelmes ifjuról, aki sebtiben megtartott esküvőjéről a harctérre sietett; a földmivelőről, aki a barázda közepén hagyta ekéjét: az iparosról, aki letette bőrkötényét és egyenruhát öltött, az anyáról, aki öt elesett fia után elküldte a hatodikat is győzni vagy meghalni. Csupa megkapó, szivbemarkoló eset. De mégis: akkor a nemzetnek és népnek aránylag csak csekély töredéke fogott fegyvert, hiszen az akkori hadászati technika még nem ismerte az egész nép fegyverbe állítását; ellenben most valóra vált az akkori idők jelszava: mindnyájunknak el kell menni. És ami akkor szörványos eset volt, az most mint tömegjelenség lép föl: tizezrével iesz most a harcmezőn egy-egy családból az apa és fiu; sok, sok ezer síheder gyerek váltja föl a könyvet, az ekeszarvát, a kalapácsot a fegyverrel; sok, sok ezer anya bocsátja utnak vonagló szívvvel kedves magzatát, aki nem is régen játszotta körülötte bohókás gyerekjátékait; sok, sok ezer családi fészek üresedik meg végképen: el megy a »nagy« után a »kicsi« is, talán mindörökre...

A példátlan nagy áldozatok ideje ez. És ha erről beszélünk, nem azzal a szándékkal tesszük, hogy élesszük tömérdek apai és anyagi szívnek a fájdalomát. Oh nem. Hisz a szívek már

nem husból vannak, vassá szilárdultak az iszonyu kemény elhatározástól, hogy ennek most így kell lenni, mert nem lehet másképp, tehát ezt viselni kell haszontalan gyöngeség és ingadozás nélkül, hiábavaló sopánkodás nélkül.

A Szívek birják a megpróbáltatásokat...

Szerenád a harctéren.

Telefonközpont a front mögött. Most dróttokkal van tele, — néhány hónappal ezelőtt még tán ruhaszártó kötelek voltak a drótok helyén. Konyha volt a diszes helyiség, melyben szegényebb család tűzhelye áll, ami a vidéken, ahol a kályhát csak hirtől ismerik, — azt jelenti, hogy ez a helyiség volt, főleg télen, az egész család állandó tartózkodó helye is, ahol tehát nemcsak főztek, hanem szélvész idején állandóan laktak is, mert csak itt lehetett a sokszor kegyetlen bórá ellen védekezni a tágas tűzhely mellett.

Most egész pókháló van a falakon telefondróttokkal. Egyik hegyi dandárunk ütött tanyát az elhagyott faluban és a néhány nyomorult — bár csupa emeletes — viskó között ezt találta legalkalmasabbnak telefonközpont céljaira. Két-három asztalt és padot rögtönzött a magyar honvédek leleményessége az itt-ott elhagyottan talált, rozszant szekrényekből, ágydeszkákából és egyéb rozoga, elvinni már nem érdemes butoradarokból, — az asztalokon egymás mellett a táborig telefon gépei állanak, melyek mellett magyar honvédek ülnek és egyik-másik gépnél török kegyetlenül a német szót.

A talján támadások néhány nap óta alább hagytak a vidéken, — sokszor még az éjszakák is egészen csendesek, pedig a külön-

Táborig posta.

XI.

Gellért Samu dr. lapunk felelős szerkesztője az olasz harctéren tartózkodik. Tőle kaptam a minap azt az érdekes levelet, melyet itt alább közreadok. Bizonyára az olvasókat is érdekelné fogja, miután az olasz harctérről még nem közöltem sorokat. Itt következik az érdekes és kiváló intelligenciájával megirt levél háborus része:

Talán megfogja lepni az az érdekes állításom, hogy itt az olasz harctéren alig-alig látszik valami a háborúból. Aki arra a nem ismeretlen állapotra akarna helyezkedni, hogy csak az van, amit ő lát, — az egész nyugodtan mondhatná, hogy itt nincs is háború. A mi kis falucskánk mögött van egy hatalmas domb, ha úgy tetszik hogy ormóttan, goromba dolomit kinövésekkel, — lehet úgy még a mi tengerfeletti színvonalunknál 6-800 méterrel magasabb; hát ennek a tetejéről ha feljönne velem egyszer oda, Maga épp úgy nem látna a háborúból semmit, mint én nem láttam; pedig azon a dombtetőn tüzérségi megfigyelő állomás is van; kell tehát, hogy jó kilátó hely legyen Látva maga előtt, egy békés, egész dunántulias völgyet festői falakkal, erdőkkel, azontul egy sor dombot, a

legkülönbözőbb fajtájukat a kopár, vad karzattól a legdúsabb zölddel borítottig, — túl rajtuk a végtelenbe nyúló tengert, szürke, felhős homályba vesző messzeséggig, amelyről az első megállapítása Magának is az volna, hogy biz ennél a Balaton sokkal közelebb, — de egyebet alig látna. A kopárabb dombok tetején ugyan látszik egy-egy vakondtúrás féle, — az égen sokszor egész alacsonyan, ugyan a legderűsebb időben is vannak gyorsan jövő, gyorsan tűnő bárnyfelhők, de ugy-e ez még mind nem az, amit otthon háborúnak neveznek, különösen nem az, mert a háború lelkéből, az emberből nem látni még nagyítóval sem egyetlen példányt sem. De ugye Maga is tudná, hogy ez csak szemfényvesztés s hogy a háború is olyanná vált, mint a szerelem, a leplet kezdi, a holdvilág a lámpása, az ihletője.

Azok a vakondtúrások ott a hegytetőn drága, sok drága magyar vért, eleven, dobogó, dacos magyar szíveket »takarnak«, azok a gyorsan tűnő bárnyfelhők srappell-robbanás nyomai, szépek ugyan nagyon, — biborvörös a száluk, mintha az ég szent teste véreznék a rajta ütött sebtől, — de odalent a földön mindeniknek a nyomán könnyek kelnek talán özvegyek és árvák szeméből.

Bizony nem igen lehetne sokáig szépítgetni a dolgot, csak a szem elől takargatja ma-

gát valami különös szeméremmel a háború, — azzal aztán már nem törődik, hogy az a sok száz ágyulövés és, az a sok százezer puskalövés néha meg-megrázza vállánál fogva ezt az egész istentelen vidéket, — nem törődik azzal sem, hogy minden tíz-husz gránát után megmozdul a vakondtúrások környékén egy-két ember (ezer hála a jó Istennek, hogy minden 10-20 gránát után csak 1-2) és hozza le a hegyről vándorogva, vérezve, piszkos, lekopott ruhába burkolt, lecsigázott, de azért soha meg nem tört testét.

Megállapodhatunk tehát egész nyugodtan abban, hogy van biz itt minden bőven, ami csak a háborúban lenni szokott és ha el nem irta volna előlem az a sok újságíró, elmondanám én is Magának, hogy a nagy Dante fantáziája nem volt akkora, mint a kis Cadorné, mert amaz aligha tudott olyan poklot írni, amilyent emez megcsinált a mi soraink megtörésére.

De azt is elírták már előlem, hogy Dante mea Cadorna fantáziája együtt sem volt képes felérni a mieink lelkierejét, amelyről csak könnyek záporában és térdre hullva szabad beszélni...

Hát bizony kedves Böske, elég nagy dolog a háború! De ugy-e nemcsak itt van háború? Nekem úgy rémlik, hogy van ebből ott-hon is, kijut ebből mindenkinek a maga ré-

ben is a sötétben bujkálni szerető náció az éjszakák bódít ki szokta használni. Szóval mostanában a távirtdász társaságnak is kevés a dolga, Csend van sokszor órákig minden vonalon. Az ilyen csend gyakran nyomasztóbb, mint a legnehezebb munka. Órák hosszat ülni feszült figyelemmel egyhelyben, sokszor nehéz harcot vívni a fenyegető álommal, — nem látni mást, mint a drótokkal befuttatott piszkos falakat, nem hallani egy hangot sem, de minden pillanatban készen állani arra, hogy ezek életét kockára tevő rendelkezéseiket, ütközeteiket sorsát eldöntő parancsokat, tenger szenvedéséről, halálról, sebesüléséről, győzelemről, veszedelmekről szóló jelentéseket közvetítsen — a nyomasztó csendben, vagy a körülötte közelebb, távolabb ropogó, dörgő fegyverek zajában elnyomhatatlanul feltörő gondokkal, gondolatokkal foglalkozni és álomtalan éjszakákon keresztül löprengni megoldhatatlan problémák felett, — bizony sokszor próbára teszi a legedzettebb telefonista idegeit is.

Az ilyen üres órákban gyakran megteszik a telefonisták, hogy áthágják a magánbeszélgetés tilalmát és szóba elegyednek egymással a szemköztiülők, — előkerül a nap krónikája, tréfálkoznak, pajkoskodnak egymással, de vajmi gyakran hirtelen elborul a társalgás hangja, szóba kerül a posta, a szabadság, a gyerek, a feleség, malanchólikus sóhajokat közvetít a drót, halk panaszokat, szürke faldalmakat, apró-cseprő bajokat mondanak el egymásnak és láthatatlanul megismerik egymást, mintha öreg kenyeres pajtások lennének.

Csendes, holdas éjjel ilyen hol kedélyes, hol szomorkodó társalgást hallgattam a vonalon. Két láthatatlan társam éppen versengve dicsekedett a gyermekeivel, mikor egyszerre szokatlan hangok zavarták meg a beszélgetést. Mintha csalóka tündérek akartak volna velem incselkedni, távoli zongorajáték hangjai ütődtek a telefonkagylón keresztül füleimbe, — művészi tökéletességgel, bár kissé gépies modorban, tündérülők játszótták Schubert gyönyörű, világhíres Ständchen-jét. Sír csend lett a vonalon és a halk zongora hangok úgy ivódtak bele a szomjas fülekbe, mintha szerelmes lányjaink szütyögták volna beléjük azokat, hogy forró, szerelmi hangulatba sodorják a céljaik bűvös körébe került hallgatókat.

Odakint a szomszéd dandár területéről, néhány kilométer távolságból szapora puskaropogás hallatszik, — itt-ott megremeg a föld az eldördülő nehéz ágyuk pokoli hangjától — idebenn pedig hízkelkedően, lesegően, csábosan hangzik a telefon kagylójában

sze, — ezért nem hallani panaszt egy hangot sem, a mi drága magyar bakáink ajkáról...

Telik úgy-e a leveles ládája szépen háborús levelekkel? Nem tudom elég nagy lesz-e a láda az egész háborúra? (Bizony nem lett elég, mert már megtelt egészen! — N. B.)

Meddig viszi a posta még a háborús irásokat? Erre a kérdésre eddig még mindenki csak sóhajtottással válaszolt. — Kezét csókolom sok meleg üdvözléssel és igaz barátsággal

Dr. Gellért Samu.

Eddig van szerkesztőnk érdekes írása. Bár adná meg a magyarok Istene, hogy a levél végén említett kérdésre: »Meddig viszi még a posta a háborús irásokat?« — kapnók meg a biztos feleletet, hogy »Már nem sokáig.«

Az volna a mi kívánságunk is, akik itthon vagyunk; s akik igaz aggodással és remény-nyel gondolunk a mi dicső fiainkra, akik úgy északon, mint délen, — aranybetűkkel írják be a magyar nevet a világtörténelem örök lapjaira.

Segítse és védje őket a magyarok Istene mindenfelé!

Németh Böske.

a Ständchen kiváló melódiája és a játékos kéz nem fárad el a játékban, mikor a dal véget ér, újból kezdi másodsor, harmadszor, is és játsza ugyanazzal a meleg hangulattal, tökéletességgel.

Mikor az első meglepetés hatása alól szabadultam, hamarosan rájöttem, hogy valamelyik bajtársam egy zenélő óra muzsikáló szerkezetét »csaphatta meg« és most azzal mulattat bennünket, hogy játszatja azt a beszélő kagyló előtt.

Valami csendes, bánatos hangulat fog el; hallom a dalt akkor is, mikor már rég elhallgatott a kedélyes bajtárs kezében a hamis kis szerszám. Szerenád az ágyuk szomszédságában. Meleg, sejtelmes, vágyódó hangok, — úgy tolonganak fel, mintha illatos virágágyak pázsitjáról, rózsaszirmok halk hullása közben, holdfényes, ezüstös éjszakán szállanának zöld szalusz, virágcserepes ablak felé, melyből drága, — halvány, csillagszerű leányarc hajol ki a dalosajku ifjú felé.

Odakinn egészen a képhez illően ragyog a hold, — hallom tovább a lehalkított muzsikát, pedig a vonalon már a halál operájának praeludiumát játszik. A puskaropogás mind szaporább lesz, mind közelebb jön, — más a mi »Abschnitt« utakra ragadt át a harc, szünet nélküli dörgés indult meg száz ágyú torkából, mely sarkából akarja kirázni a földet, — remeg, reszket az egész csunya kövilág, mely körülöttünk elterül és harsány parancsok száguldanak ideges sebességgel a telefon vonalokon ide-oda. Körülöttem áll brigadom egész vezérkara, — lázas türelmetlenséggel lesik a jelentéseket, várják a parancsokat. A vezérkar fiatal főnökének szemében az alkotás lázának tüze lobog, — miat ideges szerzőnek, aki első nagy zene-művének előadását dirigálja egy ezerfejtű zenekarnak, minden ideje külön életet él, agya a villám gyorsaságával fogja fel a jelentéseket és máris repül a dróton az új helyzet parancsoltá új rendelkezés, hogy egy-egy újabb hangszer szóljon bele a pokoli hangversenybe, hogy itt vagy ott halkabban vagy erősebben szólaljon meg a halál valamelyik instrumentuma.

Mint valami síró gyermekhang egy borzalmakkal teljes tengeri zivatarban, úgyhallatszik képzeletben még mindig a szerenád lágy muzsikája. A gyilkos fegyverek túlvilági dörgése egy világot lesújtani akaró mennydörgést ordít túl és ordítva, üvöltve kéjes vi-gyorgással tombol a pusztítás démona nyomán, mintha a világ minden szenvedése egyetlen véget érni nem akaró, mindenlív elható fájdalmas üvöltésben tört volna ki, — és valahonnan, végtelen messzeségből, mint haladókló utolsó sóhaját hallom a szerenád szétfoszló hangjait. Mikor a nap véres képe felbukkan a hegyek mögül, úgy látom, hogy az ég peremén a szerenád hangjaira megnyílt egy ablak és tűzvörös arccal kihajol rajta a háború angyala.

A másnapi brigáparancsban két zászlóaljunk derék népfőlkéltőit meleg szavakkal dicsezték meg, mert az olaszok borzalmas hevessegi rohamait irtózatoss tűzérsegi tűzben verték vissza és az ellenségnek örülletes veszteségeket, »wahsinigge Verluste« okoztak.

Olasz harctér, szept. 26.

Dr. Gellért Samu.

Kiket mentenek föl az öreg népfőlkéltők közül?

Sándor János belügyminiszter nagyfontosságú rendeletet intézett a törvényhatóságokhoz a 42—50 éves népfőlkéltők fölmentési rendszeréről.

A kormány kimondja eszerint, hogy az 1872—1865. évben született népfőlkéltésre kötelezettek fölmentésében ugyanazok az elvek az irányadók, mint az eddigiekéknél. (Közcélú üzemeknél, intézményeknél a nélkülözhetetlenség.) E korosztály népfőlkéltésre kötelezettek csak akkor menthetők föl, ha a fölmentésnél tekintetbe vehető alkalmzatásukban legalább 1915. július 1 óta vannak.

A közhivatali alkalmazotknál a fölmentési kérvényeket a lehetőséghez képest együtt kell beadni, a belügyi igazgatás ügykörébe tartozó városi és községi közüzemeknél, közérdeklő intézményeknél, vállalatoknál, üzemeknél stb. alkalmazottak fölmentési javaslatai pedig mindenkor egy megindokolt jelentésben egyszerre terjesztendőek föl a főispán által. Erre az időpontot úgy kell megválasztani, hogy a fölmentések elintézhetőek legyenek, mielőtt a bevonulásokra sor kerülne.

Felhívja a kormány itt a törvényhatóság figyelmét arra a viszásságra, amely bekövetkezik, ha egy ugyanazon hatóságnál idősebb korosztályú alkalmazotknak a felmentésből való kizárásával fiatalabbkorú alkalmazottak kapnának fölmentésre javaslatot, illetőleg ha a fiatalabb korosztályhoz tartozók — régebbi intézkedés alapján — ezen öregebbekkel szemben, mint fölmentettek szerepelnének.

A hadműveletek terjedése a hadsereg érdekeinek kielégítését ma fokozottabban állítja ugyan előtérbe, mindazonáltal — elvárom — mondja a miniszter — hogy a polgármester a hadsereg fegyveres erejének megfelelő kiegészíthetése mellett a felmentések tárgyilagos bírálata alkalmával a közigazgatás zavartalan menetének biztosítását is szem előtt tartja és a kielégítendő érdekek kellő összhangba hozásával azt is tekintetbe veszi, hogy jóformán ehhez a most szóba jövő korosztályhoz tartoznak a közigazgatásának kipróbált, nagyobb részben vezető tisztviselői is.

A német példa.

A német új tízmilliárdos kölcsönt a német birodalmi gyűlés egy ülésben, mondhatnók öt perc alatt megszavazta. Ez olyan teljesítmény, a hazafiai kötelességeknek olyan komoly értékelése és megértése, hogy ilyent más nemzet még a háború folyamán nem mutatott fel.

Meg vagyunk győződve róla, hogy amilyen komolyan, megfontoltan, de amellet rövid idő alatt és minden részletesebb rábeszélés nélkül, szavazta meg a birodalmi gyűlés ezt a hatalmas összeget, ép oly hamar és minden erőszakos rábeszélés, meggyőzés, vagy agitáció nélkül fogja a német nép és nemzet ezt a kölcsönt az államnak rendelkezésére bocsátani.

Nekünk már elég aikalunk volt nagy szövetségesünk értékét, komolyságát, öntudatát megbírálni, de még Németország legnagyobb híve és csodálója számára is csodálatos ez az öntudat, ez a célirányos gondolkodás és munka, amelyet Németország produkál.

Nekünk, akik szövetségben ezzel a nagy nemzettel küzdjük meg az igazság harcát a sötétséggel és álnoksággal, példát kell venniük szövetségesünkről. Amit eddig a harctéren Németország produkált, ahhoz méltóan sorakozik az osztrák-magyar monarchia hadseregének, különösen a magyar katonának vitészége, bátorsága és számtalan nagy haditette.

Nekünk, akik benn az országban, távol a harctérről élvezzük a mindennapi élet áldásait, nyugalomát, követnünk kell a németeket azon a téren, amelyen a német birodalmi gyűlés e kölcsönrel kapcsolatban nagyszerű követésre méltó példát nyújtott.

NESTLÉ-FÉLE
CSECSEMŐK GYERMEKLISZT
 gyermekek és lábadozók legjobb tápláléká gyomor- és bélbetegségek után.
 Mindenkor kapható.

Próbadozot és tanulságos orvosi könyvecskét a gyermeknevelésről teljesen díjtalanul küld a NESTLÉ-fele gyermekliszt társaság, Wien I., Biberstrasse 47/e.

Nálunk is nem sokára el fog következni az a pillanat, mikor az állam és a hadsereg kérésével fog a nemzetek fordulni, hogy újra siessen segítségére, bocsássa rendelkezésére anyagi erejét, hogy ezt a háborút megvívassa olyan dicsőséggel és a háborút olyan békével tudja befejezni, amely minden érdekünknek megfelel. Ha a kormány és az állam ismét a nemzethez, mihozzánk fog fordulni, rebegjen mindig szemünk előtt a német példa. Olyan tőkéslelésen, olyan nyugodtan, olyan impozáns fölényrel vállalja a német nép a háborúkkal járó terheket, hogy ezt a példát nekünk, akik vele együtt megyünk, vele egy uton haladunk, követnünk kell.

És mikor arról beszélünk, hogy e példát követnünk, utánoznunk kell, gondoljunk arra, mit mondott a német pénzügyi államtitkár, mikor nagy beszédjével előterjesztette az új kölcsön javaslatát. »Még egyszer kérünk a német néptől!« mondta. Még egyszer kérünk és ha e kérésünket teljesíti, — ez is lehetett volna a mondat folytatása — akkor biztosítva lesz a döntő, végleges győzelem.

Erre gondoljunk mi is és ezért kövessük a komoly, diadalmas német példát.

Előfizetési felhívás.

Oktober elsejével új negyedévet nyitunk. Tisztelettel kérjük olvasóinkat, hogy előfizetésüket megújítani, esetleges hátralékukat beküldeni szíveskedjenek.

E kérésünket annál is inkább indokolva tartjuk, mert lapunk fenntartása e nehéz viszonyok között anyagi áldozatot követel.

Tisztelettel
a SÜMEG és VIDÉKE
kiadóhivatala.

H I R E K.

— **Hősi halál.** Galsai Polgár József stímegi kir. közjegyző fia, galsai Polgár Tibor tart. hadnagy a cs. kir. 37. gyalogezrednél (nagyváradi háziezred) f. é. szeptember hó 14-én a vár háromszög rodnói részen egy golyó által találva elesett. Az ezredparancsnok az elhunyt édes anyához Polgár Józsefné szül. Mihálkovic Irmahoz condolaló átiratot intézett, míg az elhunyt barátja édes atya Polgár József kir. közjegyzőnek a történetket írta le a két levél szóról-szóra így hangzik:

Nagyságos Asszonyom! Mélyen megindult és nehéz szívvel juttatom Nagyságodhoz a magam valamint a 37-ik gyalogezred tisztikarának nevében a mélyen szomorító hírt, hogy galsai Polgár Tibor úr a 4. tábori század parancsnoka 1915, szept. 14-én Kobolisczétől délre lefolyt csata napján a császárárt és királyért és szerett hazájáért hősi halált halt. Ezen nagy csapás alkalmából amely Nagyságodat, engem és a tisztikart a veszteség által érte, biztosítom Nagyságodat, hogy kedves bajtársunk tisztelve, becsülve a vezetése alatt állóktól, szeretve a vele egyenrangúktól, nagyra becsülve a felette állóktól a szó legvalószínűbb értelmében mint hős halt meg a hecsület mezején. Lélekemelő látványt nyújtott miképpen állt helyt ez a kiválóan vitéz tiszt, minden veszélyt elfelejtve, halálmegvetéssel egy ösztörszülőt vezetett orosz támadással szembe és egy lépést nem hátrált elfoglalt állásától míg ellenséges golyó őt földre nem terítette. Kedves bajtársunk minden tisztelet adás mellett egy orosz faluban külön sirba lett eltemetve, ahol örök békében nyugodjék. Utolsó nyughelyét kereszt ékesíti. Amennyiben Nagyságod még valamit kívánna, vagy felvilágosításra volna szüksége, amennyire erőm engedi szívesen állok rendelkezésére. Amidőn magamra vállalom a Nagyságod értesítésének súlyos kötelességét maradtam Nagyságoddal mélyen együtérve nemes Heydendorf Conrad Gyula s. k. ezredes és ezredparancsnok 1915. szept. 17.

Igentisztelt Közjegyző Úr! A rovní előállítások előtt megerősített állásokban volt ezredünk f. é. szept. 14-én rajvonásban. Kedves fia Tibor, aki az első rajvonásban levő 4-ik század parancsnoka volt — legényeinek figyelmeztetésére, hogy itt vannak az oroszok elsőnek felugrott a takarásokra, hogy meggyőződést szerezzen a halottakról. Mint egy hős, távcsővel nézve a muszkák közeledését — figyelmeztette embereit, hogy mindenki siessen a kilövő lukjához és amíg az oroszok a drótkerítéshez nem érnek egy lövést sem szabad leadni. Azonban az Isten rendelése volt, hogy szegény megboldogult barátomnak nem engedte meg, hogy derék legénységének ezen ütközetnél kifejtett hősi magatartását láthassa mert egy nyomorult muszka golyótól, melyet az oroszok állásainkra szórt a — homlokunkon találtatott és hanyat esve szó nélkül kilehelte lelkét. Nemcsak nekem, hanem az egész tisztikarnak lehangoltságát idézte elő szeretetre méltó szimpatikus barátunk elhunyt. Vigasztalásul bátorodom megemlíteni, hogy szenvedés nélkül hunyt el, mert a golyó ügylatszik dum-dum löveg volt és így egész agyvelejét szétrocsolta. Szeretettünk és részvételünk bebizonyítandó Bozkieovics környékén levő temetőbe vitettük, ahol koporsóba téve a pap jelenléte mellett örök nyugalomra tettük kihűlt testét. Sirjára egy mezei virágokból font koszort helyeztünk, fejfűl egy fehér nyírfá keresztet tettünk. Összes ruhát a felszerelése az ezrednek adatot az azok lovábbítása végett. Bár szomorú, de baráti kötelességemnek eleget téve közlöm, mint kedves szülőivel legkedvebb barátomnak hősként való elhunytát. Úgy a magam, mint pedig a tisztársaim legmélyebb részvételt kívánom e néhány sorban kifejezésre juttatni. Öszinte tisztelettel Zielbamer József főhadnagy.

Az elhunyt a múlt évben végezte a felső kereskedelmi akadémiát és kivolt nevezve a magyar mezőgazdák szövetségéhez — azonban a múlt évben, 1914 augusztus 1-én bevonult, Szerbiában harcolt, mint parancsörtszif a macsvai nagy ütközetnél megsebesült, lovát kilőték alóla, felgyógyulása után bár beteges állapotban bevonult és f. é. április 16-án az orosz harctérre ment fel, részt vett a drohobici nagy ütközetben, százada minden tisztje és aliszije elveszett még legénysége is, ő maga 9 gyalogossal menekült meg a közeli erdőszögbe, de itt sem maradt hőselke nyugodt, egy orosz kémét fogott el.

Hős tettei szolgáljanak vigasztul szülőinek, hozzátartozóinak és jó barátainak. Holttestét haza szállítják és a bácsalmási sírkertben fogják örök nyugalomra helyezni.

— **Az aradi vértanúk gyásznapján** Zalamegye küldöttségileg vesz részt, melynek tagjaivá Eitner Zsigmond, gróf Batthyány Pál és Bosnyák Géza bizottsági tagokat választotta meg a közgyűlés.

— **Községi gyűlés.** Sümeg község képviselőtestülete ma vasárnap délelőtti közgyűlést tart. Tárgy-orozat: 1) Illetőségi ügyek tárgyalása. 2) Sümeg község lakosságának tűzifával leendő ellátása. 3) Scharf Gyula városi helypénzszedő kérvénye bérelengedés esetleg szerződés felbontása iránt. 4) Sipos Ferenc mérlegház-kezelő kérvénye bérelengedés iránt. 5) A Ramasetter-féle ösztöndíj kiadása. 6) A helybeli realiskolai segélyalap segélyezése. 7) Netáni indítványok.

— **A 48. gyalogezred tisztikara „Rokkant alapot“ létesített.** A nagykanizsai jóléti iroda elnökéhez Dobrovits Milán orsz. gyűlési képviselőhöz az alanti értesítést intézte Koch ezredes Pilsenből: Nagyságos Úram! Ő császári és apostoli királyi felségének 85. születés napja alkalmából, a cs és kir. 48. gyalogezred tisztikara a Pilsenben állomásozó pótzászlóaljnál egy „Rokkant alapot“ létesített, s e célra a rendelkezésére álló alapokból 2000 koronát adományozott. A rokkant alap az ezred tulajdona és célja, a hadjárat alkalmával kereset és munkaképzetlenné vált oly az ezred kötelékébe tartozó legénységi állományu egyének segélyezése, kik egyéb rokkant ellátásban nem részesülnek. A segélyezést az alap kamataiból a közigazgatási hatóságok meghallgatásával a rokkant alap tisztii választmánya eszközöli. Ismerve

Nagyságodnak a hadsegélyezés terén kifejtett fáradhatatlan eredményére bazafias működését, tisztelettel megkérem, szíveskedjék ezen intézményünket a vármegyei valamint a helyi sajtóban ismertetve támogatni és a helyi jótékony egyletek pártfogásába ajánlani, hogy a becsület mezején rokkantá vált Zalavármegyei vitézek nyomorát mi is némiképp enyhíthessük. Fogadja Nagyságod kiváló tiszteletem nyilvánítását. Pilsen, 1915. szeptember 5-én. Koch Antal s. k. ezredes.

— **A zsír mizéria.** A háború sok kellemetlenségei közé ez is odatartozik. Nincs zsír! Szegény publikum hiába kér, könyörög a saját drága pénzéért sem kap zsírt. Kifizetik egyszerűen azzal hogy: *nincs!* — s már elintéztnek is tartják a dolgot. Pedig nem egészen így van! — A hatóságnak itt ebben az irányban is intézkednie kell, hogy a lakosság ne szenvedjen hiányt. Nem akarjuk a mi henteseinket meggyanusítani azzal amit péstii henteseknél a detektívek kiderítettek, hogy mstermázsa számára rejtegették a zsírt, hasonló célokra, melyért elveszik a legszigorubb büntetést. Mi nem hisszük, hogy ilyen lelkiismeretlen ember akadna a vidéken. De mégis a hatóságokhoz fordulunk azzal a kéréssel, hogy vegye kezébe az ügyet és tegye lehetővé, miszerint a lakosság megfelelő mennyiségű zsírhoz jusson; hiszen ez is a közlekedés aktáihoz tartozik!

— **Megszüntetett vonatjáratok.** A tapolcai állomásfőnökség értesíti a t. utazóközönséget, hogy folyó hó 24-től kezdődőleg Tapolca-Budapest között az 1111. sz. személyvonat, mely indul Tapolcáról d. e. 9 óra 35 perckor és az 1112. sz. személyvonat, mely érkezik d. u. 4 óra 52 perckor, közlekedését további intézkedésig megszüntették.

— **Elvitték a lovakat.** A sümegi járás területéről a még használandó lovakat kocsikkal együtt elvitték a hadseregnek. Tegnap 30 pár lo kocsival együtt indult utnak.

— **Mennyi a cukor maximális ára Sümegen?** A cukor árát tudvalevőleg az egész országban maximálták ujabban. Sümegen a darancukor ára, a rendelet szerint, 98 korona 70 fillér százkilónként. A kicsinyben való eladásnál ehhez az árhoz még kilónként 8 fillér számíthat az eladó.

— **Megdrágult a dohány.** Az államkincstár a monopolizált cikkek terén igyekezett minden vonalon megtartani a régi árakat, jóllehet úgy az anyagbeszerzés, mint az előállítás költsége lényegesen emelkedett a háború óta. Tizennégy hónap után azonban — úgy látszik — a kincstár is kénytelen volt némi tekintetben gondoskodni arról, hogy a dohánygyártmányok eladásánál az előállítási költség emelkedésével legalább valamennyire arányban álló eladási áremelést hozzon be. Október 1-től fogva ezért a dohánycikkek közül egyiknek-másiknak az árát felemelte. A kincstár a legmesszebbmenő kiméletelességgel és óvatossággal járt el ebben a tekintetben, mert sem a cigaretták, sem a szivar árát — az egyetlen cigarillos kivételével — nem emelte fel és érintetlenül hagyta azoknak a gyártmányoknak az árát is, amelyeket rendszerint a szegényebb néposztály szokott fogyasztani. Az áremelés a cigarilloszivaroknál egy fillért tesz ki, vagyis a cigarillos 5 fillér helyett tegnapról kezdve 6 fillér lesz. A cigarettadohányok árát csupán négy fajtnál emelték október 1-től kezdve. És pedig a 16 filléres cigarettadohány 22 fillér, a 32 filléres 44 fillér, a 44 filléres 60 fillér és a 60 filléres 90 fillér lesz. Ezek tudvalevőleg 25 grammos csomagok s ennek arányában magasabb lesz a 100 grammos csomagolású cigarettadohány ára is. A régi árakban limitált cigarettadohány készlet már a napokban kifogyott és így ilyeneket a dohánytözsdek számára már napok óta nem is szolgáltatnak ki. A publikum tehát az eddigi olcsóbb csomagokból már nem is vásárolhat. Kétségtelen, hogy ez az áremelés a mai viszonyok mellett teljesen érthető és indokolt és mindenesetre a közönség megkímélésének messzemenő fokát jelenti a kincstár részéről, hogy az áremelést csak ilyen korlátolt körletben vitte keresztül és a cigaretták és szivarok árát a régi tarifa szerint hagyta meg.

— **Agyonlítotték egy sümegei leányt Keszthelyen.** Végzetes szerencsétlenség történt múlt héten este egy keszthelyi uric család cselédszobájában. A ház urai nem voltak otthon, a cselédszobában pedig vígan voltak. A szakácsné, a szobaleány Kálmán Rózsai sümegei leány és a szakácsné vőlegénye P. L. közhuszár. P. L. moziba invitálta a leányokat, de ezek a meghívást nem fogadták el. Közben P. L. egy kis játszó pisztolyt vett ki zsebéből és rászegte a szobaleányra tréfából ijesztgetve őt, a pisztoly véletlenül elcsúszott és oly szerencsétlenül taláta a szobaleányt, hogy annak nyakterét átütötte. A szobaleány ijedtében az ablakon át az utcára ugrott és szivettépő hangon kiabált segítségért. Kínos vergődéssel az Amazon kávéházig vonzolta magát folyton segítség és orvosért kiabálva. A szerencsétlen leány a kávéház előtt elesett s a kávéházból a fájó kiabálásra kiestek és az első segélyt dr. Heller tengerészorvos nyújtotta a szerencsétlen leányra. Gyorsan hordágyat hozatott, melyen a sebesültet a városi kórházba szállították, hol dr. Mojaer György kórházi főorvos vette kezelésbe. Sajnos, a szerencsétlen leányt leggyondosabb ápolás mellett sem lehetett megmenteni. Az orvosi boncolást dr. Szigeti nagykanizsai törvényszéki orvos és dr. Simon Sándor végezték. Ugy a szegény leány iránt, mint a fiatal ember iránt, ki teljesen büntetlen előéletű, általános a részvét.

— **A hustalan napok megszaportatása.** A növekvő hushány következtében a kormány a husnélküli napok számát háromra, esetleg négyre emeli föl. A kormány mindent elkövet a további áremelkedés megakadályozására. Hír szerint legközelebb az egész monarchiában szabályozni fogják a husánakat.

— **A tábori postaforgalom kibővítése.** Az eddig engedélyezett tábori posta számokon kívül még a 32, 38, 40, 42, 44, 47, 50, 63, 69, 71, 72, 75, 87, 92, 132, 139, 162, 173, 206, 351, 352, 353, és 355. számú tábori postákhoz is lehet ez eddigi feltételek mellett árumintaküldeményeket küldeni.

— **Figyeljük az idegeneket.** A törvényhatóságok különös súlyt helyeznek a kormány ama rendelkezésére, hogy a községekbe érkező idegenek huszonnégy órán belül az előjáróságoknak bejelentessék. Az előjáróságoknak is szigorú kötelességükké tételezték, hogy ha a falujukba érkezett idegen gyanusnak azonnal jelentést tegyenek. A faluban hamar fölüljön a gyanus idegen, de a nagyobb városokban ahol állandóan sok idegen fordul meg, jóformán senki se gyanus, ha csak fölüljön módon nem viselkedik. A városok sohase voltak idegenekkel annyira telítve, mint most. És a nagy forgalomban úgy elvegyül mindenki, hogy a gyanus alak sem szur szemel. A városokban állandóan jönnek mennek az idegenek s a legtöbbről még csak nem is sejtik, hogy ki és mi lehet. A közveszélyes emberek, ha bejelentik is magukat hamis adatokat mondanak s ez alapon soha se kerülnek hurokra. Ezért mindenki a legigazibb közérdeket szolgálja, ha figyelni az idegeneket és a gyanusokra föl hívja a hatóság figyelmét.

— **Borzalmas gyilkosság tartja igaztottságban a Gyulakeszi község lakosságát.** A kutban halva találták Kozma Viktorné 75 éves öregasszonyt, fején és mellén a külérősnek nyomai, amely kizárni látszott az öngyilkosságot. A nyomozás megállapította, hogy az asszonyt először meggyilkolták és csak azután dobta a kutba. Ugyancsak a nyomozás megállapította, hogy a tettes az elhunyt 22 éves unokája Horváth József volt. A gyilkosság oka az ilyenkor szokásos családi perpatvar. A gyilkost a bíróság ördög alá vette.

— **Három mise halottaknapján.** XV. Benedek pápa apostoli konstitúciót bocsátott ki, mely a Szentiszék hivatalos lapjának 14. számában jelent meg. A rendeletben a pápa felhatalmazást ad minden kath papnak, hogy halottak napján három szent misét mondhat. Ez a szokás eddig csak Spanyolországban és Portugáliában volt meg s most XV. Benedek pápa a világháború okozta viszonyok hatása alatt ezt az engedélyt az egész Egyházra kiterjesztette.

— **Helyreigazítás.** Előző számunkban hirt adtunk arról, hogy Zalamihályfán száj- és körömfájás lépett fel. A hír tevés volt amennyiben a betegség nem itt, hanem Nagybörbön lépett fel.

— **Beszerezési előleg.** A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter a minisztertanács felhatalmazásának alapján kibocsátotta a hatósága alá rendelt hivatalok vezetőinek azon rendelkezését, mely szerint az állami tisztviselők (tanítók, óvónők) díjnokok és szolgák elsőrendű tömegfogyasztási cikkeknek a hadi állapot tartama alatt való biztosítására és beszerzésének megkönnyebítésére megfelelő összegű beszerzési előleg összege a szerint állapítatik meg, hogy az illető állami tisztviselő (tanító, óvónő) stb. mily összegű családi pótlékot élvez.

— **Nincs szénkéreg.** A földművelésügyi miniszter leiratban értesítette a szénkéregraktárakat, hogy kén hiányában a gyárak szénkéregét nem tudtak gyártani, így az ősrre szénkéregét nem küldhet. A sümegei raktárban a tavaszról maradt szénkéreg az utolsó hordóig elfogyott.

— **Hamis kétkoronás papírpénzek.** Az egyik bécsi lap arról értesül, hogy Budapesten, Csehországban és Brünben hamis kétkoronás papírpénz van forgalomban, 1914-es keltezéssel. A hamis pénz következő íráshibákról is fölismerhető: az osztrák oldal bal sarkában, a harmadik sorban Dvije krone helyett „Deuje krone“ olvasható. A magyar oldal jobboldalán Buda után hiányzik az összekötő kis vonás; ebben a szóban Kormányzó hiányzik az á-ról az ékezet, és ebben a szóban: Főtanácsos, az ő-n csak egy vonás van. Az osztrák oldal 1914. aug. 3-ról, a magyar aug. 5-éről van keltezve.

— **Adakozás.** A sümegei vöröskereszt egyesület által a püspöki rezidencia és ovó helyiségben ápolat katonák ételmezéséhez hozzá járultak. Tarányi Ferencné paprika, Scholtz Károlyné és Ránszner Ferencné turó, tejfel, főzeléknek való, Sz. Ferecrendi szerzet, Bódis Ignáczné, Fekete Imréné, Csizsár Istvánné, Gréber Zsigmondné kenyér, Huszonya hegyből, ételmiszerek. Piacon adakoztak gyümölcsöt hálás köszönetet mond a vöröskereszt elnöksége Sümege 1915 okt. 3.

— **Köszönet.** A helybeli kisegítő hadikórház sebesültjei részére adományoztak: dr. Tarányi Ferencné (Nyírlak) 10 koronát; Darnay Károlyné, Vendel Jánosné, Szentferenc-dü-klostrom, Horvát Gáborné, Csizmazia Istvánné, dr. Kellemen Károlyné, Malomsoky Jánosné, Klaffi Lajosné, Németh Sándorné, Olasz Jánosné ételmicikket. — Köszönet dr. Kellemen Károlyné.

— **A háztartási fémek rekvirálása.** A kormány már előkészítette a közönséget, hogy a háztartásukban található összes fémtárgyakat rekvirálni fogja. Az erre vonatkozó rendelet rövid idő múlva meg fog jelenni. Még csak azt döntenek el, hogy vajjon készpénzben váltás meg a háztartási nikkal, sárgaréz- és vörösréz-tárgyakat, vagy pedig hasonló méretű vas bádortárgyakkal cserélik be. Előreláthatólag a háztartási fémek rekvirálását is a fémközpont fogja végezni, ép azért fontos, hogy a kormány gondoskodjék arról, hogy a központ ezen az uton se jusson illetéktelen haszonhoz másrészt a kereskedelem érdekeit se se sértse.

— **Eladó két darab teljes jó állapotban levő Meidinger kályha.** Hol, megludható a kiadóhivatalban.

Rendelet

a hadművelési területen a polgári személyforgalom korlátozásáról és az igazolási kötelezettségről.

A m. kir. belügyminiszter 32.000—1915. eln. számú rendelete a hadművelési területen a polgári személyforgalom korlátozásáról és az igazolási kötelezettség szabályozásáról.

1. §.

A hadművelési területen a személyforgalom (gyalog, kocsin, vasuton stb.) tekintetében, a háború tartamára, a hadviselés érdekében az alábbi korlátozás és igazolási kötelezettség lép életbe.

Az erre vonatkozó rendelkezések eltérőek a belső és külső hadművelési területre nézve. Azt, hogy mely területek tartoznak a belső és melyek a külső hadművelési területekhez, időről-időre a belügyminiszter teszi közzhírré.

2. §.

A hadművelési területen igazoló okmányul szolgálhatnak általában:

1. A tényleges szolgálatban álló udvari, állami, törvényhatósági, városi vagy közforgalmu vasuti alkalmazottaknak és hozzátartozóiknak, valamint az országgyűlési képviselőknél vasuti igazolványai.

2. A főrendiház tagjainak a belügyminiszter által kiállított, arcképpel és sajátkezű aláírással ellátott igazolványai.

3. A szabályszerű utlevelek.

4. A személyazonosságának a hadművelési területeken való igazolása céljából az I. foku rendőrhatalóság által a II. mellékletnek megfelelő úrlapon magyar és német szöveggel kiállított igazoló jegyek.

Az 1—4. pont alatt felsorolt igazoló okmányok a hadi menetrend szerint közlekedő postavonatok használatára is jogosítanak.

Az igazoló jegyet csak kifogástalan és teljesen megbízható egyének részére lehet kiállítani.

Az igazoló jegy úrlapjaival (II. melléklet) a belügyminiszter látja el az I. foku rendőrhatalóságokat.

Az igazolójegyet kiállításánál a személyleírás adatait a III. alatt mellékelte utasítás szerint kell kitölteni.

Az igazolójegyet birtokosa személyesen köteles átvenni és azt az átvétel alkalmával a kiállító rendőrhatalóság előtt sajátkezűleg aláírni, vagy ha írni nem tud, kézjeggyével ellátni.

Az ellenőrzés hatályossága szempontjából, valamint az igazolójegyet birtokosának érdekében is célszerű és kívánatos, hogy az igazolójegyet arcképpel is el legyen látva.

Ausztria területén csak az olyan igazolójegyet jogosít utazásra, amelyhez a birtokosok arcképe is hozzá van erősítve.

Az arcképet a kiállító hatóság erősíti az igazolójegyre és azt hivatalos bélyegzőjével ellátja akként, hogy a bélyegző egyik fele az igazolójegyre, másik fele az arcképre essék.

Az arcképet az igazolójegyet birtokosa a kiállító hatóság előtt szintén aláírja, vagy ha írni nem tud, kézjeggyével ellátja.

Az igazolójegyet kiállításáért díjat szedni nem szabad.

Bélyegilletékként cselédek, legények, inasok, napszámok, munkások és általában oly személyek, akik a szokásos napszámot meg nem haladó keresetből élnek, 30 fillért, egyéb személyek 2 koronát tartoznak leróni.

Berson

Summárok
a legjobb

3. §.

A külső hadművelési terület határvonalain belül a személyforgalom nem esik korlátozás alá.

A külső hadművelési terület határvonalainak átlépése — akár a hadművelési területen kívül eső országrészek felől, akár azok felé — csak megfelelő igazoló okmány (2. 1—4.) felmutatása mellett történhetik.

Az utlevél és az igazolójegy a külső hadművelési terület határvonalainak átlépésére csak akkor jogosít, ha azon a lakóhely szerint illetékes I. foku rendőrhatalóság az utazás célját feltüntette és arra a következő záradékot vezette: „Érvényes a külső hadművelési terület határvonalainak átlépésére.”

E záradék hatálya legfeljebb kiállításának napjától számított három hónapra terjedhet. Meghosszabítására ugyanaz a rendőrhatalóság jogosult, amelytől a záradék származik.

Sürgős esetekben kivételesen meghosszabbíthatja a záradék hatályát a tartózkodási hely szerint illetékes I. foku rendőrhatalóság is, amely azonban erről azt a hatóságot, amelytől a záradék ered, értesíteni köteles.

Az arcképes igazolványoknak, valamint a hatályos záradékkal ellátott utlevélnek, vagy igazolójegynek birtokosa, a külső hadművelési terület határvonalait ismételtelen is, akárhányszor átlépheti.

4. §.

A belső hadművelési terület határvonalait átlépni tilos.

Kivétel tehető azon személyekre nézve, akik kellően igazolják, hogy katonai, vagy más közügyben, vagy gazdasági forgalom, mezőgazdasági vagy ipari termelés céljából, vagy fontos és halasztást nem tűrő családi okokból kell utazniuk.

Ily utazáshoz a 2. §. 1—4. pontjában felsorolt igazolványok valamelyikén kívül még az illetékes katonai parancsnokság külön engedélye is szükséges.

Az igazolójegynek e célból arcképpel kell ellátva lennie és arra, valamint az utlevélre az I. foku rendőrhatalóságnak a következő záradékot kell vezetnie: „Külön katonai engedély feltétele mellett érvényes a belső hadművelési terület határvonalainak átlépésére.”

Az igazoló okmány alapján és annak be- küldése mellett az érdekelt fél közvetlenül kéri az illetékes katonai parancsnokságtól a külön katonai engedély megadását. A kérelemben meg kell jelölni az utazás célját, végpontját és a tervezett tartózkodás időtartamát.

A külön katonai engedély kiállítására jogosult:

- a hadsereg főparancsnoksága (AOK-NA, tábori postaszám 11.) az összes belső hadművelési területekre és külön az északkeleti hadművelési területre;
- a délnyugati haderők parancsnoksága (SWF-NA, tábori postaszám 149) az egész délnyugati hadművelési területre;
- a 3. hadsereg hadtápparancsnoksága (AEK. Pol. Gr. tábori postaszám 211.) a déli hadművelési területre;
- a Sarajevóban székelő vezénylő tábornok (Kommand. General) Bosznia-Hercegovina és Dalmácia területére;
- a polai hadikikötő parancsnoksága (KHK) a hadikikötő területére;
- a zágrábi katonai parancsnokság Fiume város és kerületére;
- az összes működő hadseregpáncsnokságok (OAK), hadtápparancsnokságok (AEK), hadseregcsoportparancsnokságok (AGK) és hadtápcsoportparancsnokságok (EGK) működésük területére.

5. §.

A belső hadművelési terület határvonalain belül történő utazásra, ha az nem terjed túl a járás területén és az ezzel közvetlenül szomszédos községek határain (szomszédos forgalom), a 2. §. 1—4. pontjában felsorolt igazoló okmányokon kívül a »Személyazonossági Igazolvány« (IV. melléklet) is eléendő.

Ily személyazonossági igazolványt a hadművelési területen állandóan lakó, vagy tartózkodó oly kifogástalan egyén részére lehet kiállítani, akinek utazása ellen aggály fenn nem forog.

A személyazonossági igazolványt a lakóhely szerint illetékes községi (kör) jegyző, kivételesen az I. foku rendőrhatalóság állítja ki.

Érvénye egy hónapra terjed, de azt a kiállító az igazolványra vezetett záradékkal ismételtelen is meghosszabbíthatja.

Ha a belső hadművelési terület határvonalain belül tett utazás túlterjed a fentjelzett szomszédos forgalmon, arra csak a 2. §. 1—4. pontjában felsorolt igazoló okmányok valamelyike és ezek közül az utlevél és igazoló jegy csak akkor jogosít, ha azt a tartózkodási hely szerint illetékes I. foku rendőrhatalóság oly tartalommal záradékkal látja el, amelyben az utazás célja, végpontja és a záradék érvényességének időtartama fel van tüntetve.

Ezt a záradékot a rendőrhatalóság csak akkor vezetheti az igazoló okmányra, ha a kérelmező megbízhatósága ellen nincs aggálya.

6. §.

A hadművelési területen kívül eső országrész és a külső hadművelési terület, valamint az utóbbi és a belső hadművelési terület határvonalainak átlépésénél a szomszédos forgalomban a 2. §. 1—4. pontja alatt felsorolt igazoló okmányokon kívül az 5. §-ban említett »Személyazonossági Igazolvány« is érvényes.

Ily célból személyazonossági igazolványt csak az előbbi bekezdésben említett határvonalak mentén lakó, vagy ott állandóan tartózkodó egyének részére szabad kiállítani. Igy különösen az állandó szolgálati viszonyban álló munkások és egyéb alkalmazottak, továbbá azok részére, akiknek a fent jelzett határvonalak mentén birtokuk vagy bérletük van, vagy akik fontos életszükségletek kielégítése (orvoshoz, gyógyszerárba, malomba, kereskedőhöz stb. utazás) vagy élelmickek adásvétele (pl. piaci árulások) céljából vannak a szomszédos forgalomra utalva.

7. §.

A fenti szabályoktól eltérő rendelkezések irányadók a jelen szakaszban felsorolt alábbi esetekben:

- A közszolgálati megbízásból utazó egyének magukat kiküldő rendeletükkel és a 2. §. 1—4. pontjában felsorolt igazoló okmányok valamelyikével igazolják.
- Katonai személyek igazolására a katonai nyílt parancs, katonai menetlevél, vagy felettes parancsnokságuk (hatóságuk) rendelete szolgál, részükre tehát a közigazgatási hatóságok semminő igazoló okmányt nem állíthatnak ki.
- A közigazgatási vagy bírói hatóság idéző végzése minden más igazoló okmányt pótol a lakó (tartózkodási) helytől az idéző hatóság székhelyéig, ha a tartózkodási hely szerint illetékes községi vagy körjegyző a megidézett személyazonosságát az idézésen hiteles (aláírással és pecséttel) igazolja és az idéző végzést a megidézettel is aláírta, vagy ha írni nem tud, kézjeggyével ellátta.
- Rendkívül kivételes esetekben, amikor a megszabott igazolvány megszerzése nem lehetséges (pl. nagyobb menekülő vagy munkásszállítványoknál), a belügyminiszterhez kell jelentést tenni. Ilyenkor a belügyminiszter az illetékes katonai parancsnokság meghallgatása mellett határoz.

8. §.

Az igazolójegy és a személyazonossági igazolvány kiállítására jogosult I. foku rendőrhatalóság: a székesfővárosi m. kir. államrendőrség működési területén a székesfővárosi m. kir. államrendőrség főkapitánya, th. és r. t. városokban a járási főszolgabíró, a m. kir. határrendőrség működési területén az illetékes határrendőrkapitány és a határrendőrségi kirendelés vezetője.

A kiszolgált igazoló okmányokról és az azokra vezetett záradékokról a kiállító hatóság az V. alatt mellékelt minta szerint folyó számokkal ellátott pontos nyilvántartást köteles vezetni.

Az igazoló okmányokon és a záradékon a nyilvántartás folyószámát fel kell tüntetni és azokat az aláírással és a hivatalos pecséttel is el kell látni.

9. §.

Aki igazoló okmányát az ellenőrző közeg felhívására fel nem mutatja, vagy aki igazoló okmányával bármiképpen visszaél, vagy forgalom korlátozására és az igazolási kötelezettségre vonatkozó fenti rendelkezéseket más módon megszegi, az, ha cselekménye nem esik súlyosabb rendelkezés alá, kihágást követ el és 15 napig terjedhető elzárás és 200 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő.

E kihágási ügyekben a közigazgatási hatóság, mint rendőri hűntető bíróság, a budapesti m. kir. államrendőrség működése területén a budapesti m. kir. államrendőrség, a m. kir. határrendőrség működése területén a határszéli rendőrkapitány, harmadfokon mindenkori a belügyminiszter jár el.

10. §.

Ez a rendelet 1915. évi szeptember hó 20-án lép hatályba.

Ettől a naptól kezdve a személyforgalom korlátozása és az igazolási kötelezettség szabályozása tárgyában kiadott rendeletek a hadművelési területre nézve hatályukat veszítik.

Budapest, 1915. szeptember hó 10-én,

Sándor János s. k.

Felelős szerkesztő: Horvát Imre.

Szerkesztőtárs: Németh Böske.

Laptulajdonos és kiadó: Horvát Gábor.

150. sz. 1915. végrh.

Árverési hirdetés.

Alulírott bir. végrehajtó, az 1881. évi LX. t. c. 102. §-a értelmében közhírré teszi, hogy a sümegi kir. járásbírósnak 1914. évi Sp. 328/8. számú végzése következtében Dr. Fürst János sümegi ügyvéd által képviselt Szántó Ferenc javára 469 K — f. s. jár. erejéig 1915. évi január 9-én fogatosított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 800 K-ra becsült következő ingóságok, u. m.: szarvasmarhák nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a sümegi kir. járásbírósnak 1915. évi Pk. 70/8. számú végzése folytán 469 K tőkekövetelés, ennek 1914. évi május hó 28. napjától járó 5 százalék kamatai és eddig összesen 252 K 54 fillérben biróilag már megállapított költségek erejéig Nagygyőrben 1915. évi október hó 4-ik napjának d. o. 10 óraja határidőül kintüzetik és ahhoz a venni szándékozók oly tett ingóságok az 1881. évi LX. t. c. 107. megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érinés 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul isel fognak adadni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t. c. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Sümegen, 1915. évi szept. hó 14-én.

Vértessy kir. bir. végrehajtó.

Gulliver

A prima
kaucsuk
cipősarok

kaucsuk sarkok
királya

Magyarországi készítésű, mert kaucsukból készül.

Hirdetéseket

jutányos arakon elfogad
a kiadóhivatal.

TÁBORI LEVÉLPAPÍR

10 darab egy borítékban,
mely a harctérre küldhető,
24 fillér.

TÁBORI DOBOZ

35. dkg. küldemény elkül-
désére alkalmas, darabonként
20 fillér.

Kapható:

Horvát Gábor
könyvkereskedésében
Sümegeen.

Orvosok

bizonyítják, hogy a legkitünőbb
köhögés elleni gyógyszer

☒ **Kaiser-féle** ☒
☒ **Mell-Karamellák** ☒
a „3 fenyővel”

MILLIÓK használják

Köhögés

rekedtség nyálkaság, katarus, fájó
torok, számarhurut, valamint elő-
vigyázatból meghülés ellen, leg-
célszerűbb minden **harcosnak!**

6100 közjegyzőileg hitelesi-
tett bizonyítvány or-
vosoktól és magánosoktól bizo-
nyítják **biztos hatásukat!** Ét-
vágygerjesztő, jóízű bonbonok.
1 csomag 20 és 40 fillér, doboz
60 fillér. Háborús dohoz 30 fillér.

Kapható **M. KOSSA GUSZTÁV**
gyógyszertárában Sümegeen.
Valamint minden gyógyszertárban.

Mindennemű

nyomtatványokat

izléses kivitelben, jutányos áron készít

Horvát Gábor

könyvnyomdája, Sümegeen.

Mindennemű

könyvkötőmunkák

elkészítettnek.